Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0181

A tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló 2014/89/EU irányelv végrehajtásának hatása a kiválasztott halászati területeken és tengeri medencékben folytatott halászatra

Az Európai Parlament 2026. május 20-i állásfoglalása a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló 2014/89/EU irányelv végrehajtásának egyes halászati területeken és tengeri medencékben folytatott halászatra gyakorolt hatásáról (2024/2126(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló, 2014. július 23-i 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre[1] (tengeri területrendezési irányelv vagy MSP-irányelv),

– tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv)[2],

– tekintettel a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[3] (a közös halászati politikáról szóló rendelet),

– tekintettel az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap létrehozásáról és az (EU) 2017/1004 rendelet módosításáról szóló,

---

1 HL L 257., 2014.8.28., 135. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj.
2 HL L 164., 2008.6.25., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj.
3 HL L 354., 2013.12.28., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1380/oj.

2021. július 7-i (EU) 2021/1139 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4],

– tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre[5] (élőhelyvédelmi irányelv),

– tekintettel a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre[6] (madárvédelmi irányelv),

– tekintettel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló 2014/89/EU irányelv végrehajtásában elért előrehaladásról szóló, 2022. május 3-i bizottsági jelentésre (COM(2022)0185),

– tekintettel a vízminőségről és a szennyezéselhárításról szóló irányelvekre (víz-keretirányelv[7], 2008/105/EK irányelv[8], (EU)

---

4 HL L 247., 2021.7.13., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1139/oj.

5 HL L 206., 1992.7.22., 7. o.; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.

6 HL L 20., 2010.1.26., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

7 Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

8 Az Európai Parlament és a Tanács 2008/105/EK irányelve (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, a 82/176/EGK, a 83/513/EGK, a 84/156/EGK, a 84/491/EGK és a 86/280/EGK tanácsi irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről, valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról (HL L 348., 2008.12.24., 84. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj).

2024/3019 irányelv[9], 91/676/EGK tanácsi irányelv[10], 2005/35/EK irányelv[11] és 1907/2006/EK rendelet[12]),

– tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380), és az erről szóló, 2021. június 9-i európai parlamenti állásfoglalásra[13],

– tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) felelősségteljes halászatra vonatkozó 1995. évi magatartási kódexére és különösen annak 10. cikkére,

– tekintettel arra, hogy a FAO az élelmezésbiztonsággal és a szegénység felszámolásával összefüggésben önkéntes alapon teljesítendő iránymutatásokat adott ki a fenntartható kisüzemi halászat biztosítására vonatkozóan,

– tekintettel „Az európai óceánügyi paktum” című, 2025. június 5-i bizottsági közleményre (COM(2025)0281),

– tekintettel a tengeri szélparkok és egyéb megújulóenergia-rendszerek halászati ágazatra gyakorolt hatásáról szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására[14],

---

9 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/3019 irányelve (2024. november 27.) a települési szennyvíz kezeléséről (HL L, 2024/3019, 2024.12.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj).

10 A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj).

11 Az Európai Parlament és a Tanács 2005/35/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről (HL L 255., 2005.9.30., 11. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

12 Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 396., 2006.12.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

13 Az Európai Parlament 2021. június 9-i állásfoglalása a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiáról: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe! (HL C 67., 2022.2.8., 25. o.).

14 HL C 99., 2022.3.1., 88. o.

– tekintettel „Az óceánpolitikának adandó lendület: az óceánpolitikai irányítás és a biodiverzitás megerősítése” című, 2022. október 6-i állásfoglalására[15],

– tekintettel 2023. május 9-i állásfoglalására a halászat közös irányításáról az EU-ban és a halászati ágazat hozzájárulásáról a gazdálkodási intézkedések végrehajtásához[16],

– tekintettel a közös halászati politikáról szóló rendelet végrehajtásának jelenlegi állásáról és a jövőbeli kilátásokról szóló, 2024. január 18-i állásfoglalására[17],

– tekintettel a „Stratégiai iránymutatások a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúra érdekében a 2021 és 2030 közötti időszakra” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0236),

– tekintettel „A Bizottság jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv (2008/56/EK) 17. cikke alapján frissített tagállami intézkedési programok bizottsági értékeléséről” című dokumentumot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2025)0003),

– tekintettel az Európai Számvevőszék „Az uniós akvakultúra-politika – A nagyobb mértékű uniós finanszírozás ellenére a termelés stagnál és az eredmények nem egyértelműek” című, 25/2023. sz. különjelentésére,

– tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága által 2025 októberében közzétett, „Fisheries in maritime spatial planning” [Halászat a tengeri területrendezésben”] című tájékoztatóra,

– tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága által 2025 decemberében közzétett, „Implementation of the Maritime Spatial Planning Directive: Impact on fisheries in selected fishing areas and sea basins [„A tengeri területrendezési irányelv végrehajtása: A kiválasztott halászati területeken és tengeri medencékben folytatott halászatra gyakorolt hatás”] című tanulmányra,

– tekintettel a 2022. évi kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,

---

15 HL C 132., 2023.4.14., 106. o.
16 HL C, C/2023/1060, 2023.12.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1060/oj.
17 HL C, C/2024/5734, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5734/oj.

– tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek a változó éghajlattal összefüggésben az óceánokról és a krioszféráról szóló, 2019. szeptemberi jelentésére,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i, a saját kezdeményezésű jelentések készítésének engedélyezési eljárásáról szóló határozata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére,

– tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A10-0120/2026),

A. mivel a különböző tevékenységekből és ágazatokból – például a halászatból, az akvakultúrából, a tengeri közlekedésből, a hajózásból, a tengeri megújuló energiából, a természetmegőrzésből, a tengeri kulturális örökség megőrzéséből, a tengerparti turizmusból, a szabadidős tevékenységekből, a tengerfenéki üledék kotrás révén történő kitermelésére és lerakására irányuló műveletekből, a víz alatti kábelek és csővezetékek használatából vagy a védelemből – származó, a tengeri térséghez való hozzáférésért folytatott fokozott verseny egyre nagyobb kumulatív nyomást gyakorol a tengeri ökoszisztémákra, és fokozza a tengeri területek használatával kapcsolatos konfliktusokat, amit tovább súlyosbít az intézményi és közigazgatási széttagoltság;

B. mivel a halászat és az akvakultúra az EU biztonsága és szuverenitása szempontjából stratégiai ágazat, különösen az élelmezésbiztonság és a tengeri szuverenitás tekintetében, és hozzájárul a part menti közösségek versenyképességéhez és rezilienciájához; mivel az uniós halászati termékek egészségesek és gyakran helyi forrásból származnak, és az egységnyi ehető állati fehérjére jutó alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátás tekintetében az egyik legjobb profillal rendelkeznek; mivel ezért ezen ágazatok stratégiai értékét megfelelően el kell ismerni a tengeri területrendezésben;

C. mivel 2022-ben az EU tengeri eredetű élelmiszerekkel kapcsolatos önellátása 37,5%-ra csökkent, és az EU-ban fogyasztott tengeri eredetű élelmiszerek mintegy 80%-át importálták, ami külső forrásoktól való strukturális függőséget teremt, és gyengíti az EU élelmiszer-önrendelkezését; mivel ugyanakkor az uniós halászflotta az elmúlt évtizedben jelentősen csökkent, és jelenleg több mint 13%-kal kisebb, mint 2014-ben volt; mivel ez a csökkenés a tengeri térség használatáért folyó egyre növekvő versennyel párosulva veszélyezteti a halászati ágazat gazdasági életképességét, a generációs megújulást és a flotta azon képességét, hogy hozzájáruljon az EU élelmezésbiztonságához; mivel ezért a tengeri térséghez való megfelelő, kiegyensúlyozott és kiszámítható hozzáférés biztosítása elengedhetetlen a versenyképes uniós halászat fejlesztéséhez, amint azt az európai óceánügyi paktum is elismeri;

D. mivel a változó geopolitikai környezet és a növekvő feszültségek a tengeri térség fokozott katonai használatához vezethetnek; mivel a tengeri területrendezésnek figyelembe kell vennie a védelmi és biztonsági vonatkozású tevékenységeket és műveleteket, például a kizárólagos gazdasági övezetek felügyeletét, a tengeri kereskedelem védelmét, a közös katonai gyakorlatokat, a tiltott kereskedelem elleni küzdelmet, az aknamentesítést, a kalózkodás elleni küzdelmet, valamint a légi és műholdas megfigyelést, továbbá ezek kölcsönhatását a tengerhez és a tengeri környezethez kapcsolódó gazdasági tevékenységekkel;

E. mivel az Európai Számvevőszék a 22/2023. sz., „Tengeri megújuló energia az Unióban” című különjelentésében rámutatott a halászati ágazatbeli munkahelyek megszűnésének kockázatára; mivel a jelentés rámutatott a tengeri megújuló energia fejlesztéséből eredő, a halászatra gyakorolt fő gazdasági hatások számszerűsítésének hiányára, és arra a megállapításra jutott, hogy jobban fel kell tárni és kezelni kell a tengeri megújuló energia fejlesztésének a halászati ágazatra gyakorolt lehetséges negatív következményeit; mivel azt is megállapította, hogy a halpopuláció nagyobb léptékű javulása bizonytalan, de a tengeri megújulóenergia-területeken bizonyos mértékű halsűrűség-növekedés figyelhető meg, ami potenciális előnyöket jelez a halászok és a halászat számára;

F. mivel az EU jogilag kötelező erejű célt tűzött ki arra vonatkozóan, hogy 2030-ig tengeri területének legalább 20%-án hatékony és területalapú helyreállítási intézkedéseket vezessenek be;

G. mivel az EU kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ra tengeri területének legalább 30%-át védelem alá helyezi;

H. mivel a tengeri területrendezésről szóló irányelv közös keretet hoz létre a tagállamok számára tengervizeik használatának megszervezésére, és célja a kék gazdaság fenntartható fejlődésének és növekedésének előmozdítása és az ágazatok közötti konfliktusok csökkentése, miközben önmagában nem vezet be új ágazatspecifikus kötelezettségeket; mivel az irányelv hajlamos előnyben részesíteni a tőkeigényes és térben kizárólagos gazdasági tevékenységek kiterjesztését, ami marginalizálhatja a tenger hagyományos, mobil és kollektív használatát, különösen a halászatot;

I. mivel az EU keretet – többek között határokon átnyúló együttműködési mechanizmusokat – biztosít a tengeri területrendezéshez; mivel a parti tagállamok felelősek a keret szerinti tervek elfogadásáért, többek között az ilyen tervek formátumának és tartalmának megtervezéséért és meghatározásáért, közigazgatási hagyományaikkal összhangban, valamint a tengeri térség különböző tevékenységek, illetve felhasználások közötti elosztásáért;

J. mivel a tengeri területrendezési irányelv a tengeri térség és a tengeri erőforrások fenntartható használatának előmozdítása révén hozzájárul a környezetvédelemhez, és előírja, hogy a tagállamoknak ökoszisztéma-alapú megközelítést kell alkalmazniuk; mivel célja a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági célkitűzések közötti hatékony egyensúly biztosítása anélkül, hogy a hagyományos tevékenységeket szisztematikusan alárendelné más tevékenységeknek;

K. mivel a tengeri területrendezési irányelv szorosan kapcsolódik más uniós jogszabályok, például a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv, a közös halászati politikáról szóló rendelet, az élőhelyvédelmi irányelv, a madárvédelmi irányelv és a víz-keretirányelv végrehajtásához; mivel jogilag kötelező erejű és jogilag nem kötelező erejű szakpolitikai kötelezettségvállalásokhoz, például a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiához is kapcsolódik;

L. mivel a tengeri területrendezési irányelv elfogadását követően a tengeri partszakasszal rendelkező 22 tagállamnak 2016-ig ki kellett jelölnie az illetékes hatóságokat, és 2021. március 31-ig nemzeti tengeri területrendezési terveket kellett elfogadnia tengervizeire vonatkozóan; mivel nyolc tagállam nem tartotta be ezt a határidőt;

M. mivel a tengeri partszakasszal rendelkező 22 tagállam közül 20 fogadott el eddig tengeri területrendezési terveket, és sok tagállamban e tervek jelenleg felülvizsgálat alatt állnak;

N. mivel a tengeri területrendezési tervek kidolgozása során a tagállamoknak figyelembe kell venniük a környezeti, gazdasági, társadalmi és biztonsági szempontokat, a szárazföld és a tenger közötti kölcsönhatásokat és a határokon átnyúló együttműködést, és biztosítaniuk kell valamennyi érdekelt fél, köztük a halászok, a kagylóhalászok és képviseleti szervezeteik, valamint a legkülső régiók közösségeinek korai, folyamatos és hatékony bevonását alulról építkező megközelítés révén és a döntéshozatali folyamat egészében, biztosítva, hogy ez a részvétel megfelelő és érdemi legyen, és ne korlátozódjon pusztán konzultatív szerepre;

O. mivel a tengeri területrendezési irányelv végrehajtásának foka tagállamonként jelentősen eltér, a helyitől a központosítottabb rendszerekig terjedő igazgatási és irányítási struktúrák különbségei miatt; mivel a tengeri területrendezés hatásai tengermedencénként és területenként jelentősen eltérőek, és egyes tengerparti régiókban egyre inkább koncentrálódnak a területi korlátozások és az egymással versengő felhasználások, ami súlyosbítja az EU-n belüli területi egyenlőtlenségeket;

P. mivel a tagállamoknak össze kell hangolniuk terveiket más érintett tagállamokkal, és együtt kell működniük az érintett tengeri régió

nem uniós országokbeli hatóságaival; mivel – tekintettel a tengeri régiók, alrégiók és tengerparti övezetek közötti különbségekre, nem helyénvaló egyenmegoldást előírni az együttműködés tekintetében;

Q. mivel a tengeri területrendezési tervek jellegüket és tartalmukat tekintve jelentősen eltérnek egymástól, mivel a tengeri területrendezésről szóló irányelv nem határoz meg részletes kötelező kritériumokat a tervekre vonatkozóan, és jelentős rugalmasságot biztosít a tagállamok számára a tervek végrehajtása és részletes kialakítása tekintetében;

R. mivel nagy szükség van a tengeri területrendezésre a magas tevékenységi koncentrációjú és korlátozott tengeri területtel rendelkező területeken, például a La Manche csatornában, a Balti-tengeren és a Földközi-tengeren;

S. mivel a tengeri területrendezésnek az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. cikkével összhangban hozzá kell járulnia az EU területi kohéziójához; mivel a halászat és az akvakultúra nemcsak gazdasági tevékenységek, de alapvető társadalmi szerepet is játszanak a megélhetés biztosításában, a foglalkoztatás fenntartásában, valamint a part menti és szigeti közösségek társadalmi és kulturális szövetének megőrzésében, különösen a peremterületeken és a legkülső régiókban;

T. mivel a halászati és akvakultúra-ágazat számos kihívással néz szembe, ilyenek például a tengeri ökoszisztémák romló állapota és a tengervédelmi intézkedések egyenlőtlen alkalmazása, valamint a kék gazdaság feltörekvő ágazatai, például a tengeri megújuló energia által gyakorolt nyomás;

U. mivel az ökológiailag összekapcsolt védett tengeri területek jól irányított és hatékonyan védett hálózatai a tengeri biológiai sokféleség megőrzésének alapvető eszközei, és az állományok helyreállítása, a szomszédos területekre való továbbgyűrűzés és a part menti gazdaságok rezilienciája révén hozzájárulhatnak a hosszú távú előnyökhöz, de hatékonyságuk és társadalmi elfogadhatóságuk attól függ, hogy hogyan tervezik meg, irányítják és hangolják össze azokat a fenntartható halászati tevékenységekkel, különösen a tudományos adatokon alapuló differenciált megközelítések és valamennyi érdekelt fél, köztük a halászok és a part menti közösségek részvétele révén;

V. mivel a tengeri megújuló energia csak akkor lesz fenntartható, ha nincs negatív hatása a környezetre vagy a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra, különösen a halászattól függő régiókban;

W. mivel a nemzeti energiaszerkezetről és a technológiákról való döntés továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik;

X. mivel az egyre csökkenő halászterületek a halászati tevékenységek áthelyezéséhez, fokozott halászati nyomáshoz és a flották közötti versengéshez, valamint bizonyos olyan szegmensek eltűnéséhez vezetnek, amelyek nem tudják áthelyezni tevékenységeiket, különösen a kisüzemi halászatban, ami a partról történő halászatot folytató halászokat, köztük a kagylóhalászokat is érinti; mivel ez a társadalmi kohézióra, a foglalkoztatásra és a tengeri hagyományok továbbadására is hatással van;

Y. mivel a közös halászati politikával összhangban a tagállamoknak felhatalmazásuk van arra, hogy a partvonaluktól számított 12 tengeri mérföldre, valamint a legkülső régiók esetében 100 tengeri mérföldre korlátozzák a halászati hozzáférést azon halászhajók számára, amelyek hagyományosan ezeken a vizeken halásznak a szomszédos part menti kikötőkből;

Z. mivel a tengeri és part menti területeket sújtják az éghajlatváltozás, a szennyezés – többek között a vegyi szennyező anyagok –, valamint a tengeri és szárazföldi eredetű hulladék következményei, amelyek a tengerhez, a tengeri biodiverzitáshoz, valamint a halászati és akvakultúra-erőforrásokhoz kapcsolódó tevékenységeket is érintik;

AA. mivel az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése gyökeresen megváltoztatta több tengermedence, különösen a La Manche csatorna, az Északi-tenger és a nyugati vizek területi, gazdasági és halászati egyensúlyát, ami az uniós halászati tevékenységek kisebb tengeri területeken való fokozott koncentrációjához vezetett;

AB. mivel a tengerészeti szakemberek, például a halászok bizonyos kockázatokkal vagy veszélyekkel szembesülhetnek a hajók biztonságával vagy a tengeri útvonalakon keresztül folytatott tiltott kereskedelem bizonyos típusainak, többek között a kábítószer-csempészetnek való kitettséggel kapcsolatban;

AC. mivel a halászati és akvakultúra-ágazat munkavállalóinak biztonságos, tisztességes és méltányos munkakörülményeket és megfelelő szociális védelmet kell élvezniük; mivel a tengeri területrendezési döntések közvetlen hatást gyakorolhatnak e szakemberek biztonságára, jövedelmére és munkakörülményeire;

AD. mivel számos tengeri területrendezési terv csak a tengeri térségekre terjed ki, a szárazföld és a tenger közötti kölcsönhatásokra és különösen a szárazföldi eredetű szennyezés tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatásaira nem;

AE. mivel az ökoszisztéma-alapú megközelítés végrehajtása elégtelen vagy hiányzik, aminek oka, hogy számos tagállam nehezen tudja azt a gyakorlatban alkalmazni, és nehezen tudja összehangolni a tengeri területrendezési irányelv követelményeit más jogszabályok, például a közös halászati politikáról szóló rendelet vagy a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv követelményeivel;

AF. mivel a tagállamok még nem érték el az európai tengerek jó környezeti állapotára vonatkozó, 2020-ra kitűzött célt, amelyet a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv ír elő;

AG. mivel az észszerűen rövid időn belüli adatgyűjtés, az adatok átláthatósága, használhatósága, harmonizációja és feldolgozása kulcsfontosságú annak meghatározásához, hogy a halászatot és az akvakultúrát hogyan vonják be a tengeri területrendezésbe; mivel hiányoznak a kizárólagos gazdasági övezetekre vonatkozó átfogó adatok, és nehézségekbe ütközik az adatok különböző ágazatok közötti integrálása és a nemzeti hatóságoktól való adatszerzés; mivel javítani lehetne az ilyen típusú adatgyűjtési tevékenységek finanszírozásának elosztását;

A tengeri területrendezési irányelv végrehajtása, és annak a halászatra és az akvakultúrára gyakorolt hatása

1. kiemeli, hogy bár a tengeri területrendezési irányelv releváns ágazatközi keretet biztosít az együttműködéshez, azt a tagállamok egyenlőtlenül hajtották végre;

2. üdvözli, hogy egyes tagállamok jól haladnak a tengeri területrendezési irányelv végrehajtása terén, és integrált nemzeti stratégiákkal, kijelölt szervekkel és tengeri medencékre vonatkozó cselekvési tervekkel rendelkeznek;

3. megjegyzi, hogy a tengeri területrendezési tervek egyes tagállamokban jogilag kötelező erejűek, másokban pedig nem, és inkább tanács jellegűek; hangsúlyozza, hogy a tagállamokban a végrehajtást gyakran akadályozza az intézményi szegmentáció, a széttagolt irányítás és a nem megfelelő jogi mechanizmusok, vagy az e mechanizmusokra szánt elégtelen pénzügyi és emberi erőforrások és a helyi halászati és akvakultúra-akciócsoportok számára az azokhoz való nem megfelelő hozzáférés, különösen az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapon keresztül;

4. kiemeli, hogy a tengeri területek területrendezésének magában kell foglalnia a problémák és a lehetőségek azonosítását, a tervezési adatok gyűjtését, a döntéshozatalt és a végrehajtást, és hogy e tervezés részeként különös figyelmet kell fordítani a halászatra és az akvakultúrára;

5. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezés végrehajtása és hatékonysága jelentősen eltér az EU tengeri régiói között, és egyes régiókat, például a Balti-tenger vagy az Északi-tenger nagy részét lefedik a tengeri területrendezési tervek, míg más régiókat, például a Földközi-tengert lényegesen kisebb mértékben;

6. üdvözli az Északi-tenger tágabb értelemben vett medencéjére vonatkozó kezdeményezést, amely összefogja a tagállamokat és a nem uniós országokat azzal a céllal, hogy nagyobb összhangot és

koordinációt érjenek el a tengeri területrendezési tervekkel kapcsolatban;

7. kiemeli, hogy a határokon átnyúló kezdeményezések továbbra is korlátozottak, és hiányzik a hatékony koordináció, ami akadályozza az összekapcsolt tengeri régiók közös kihívásainak kezelésére irányuló erőfeszítéseket; sajnálatát fejezi ki a tengeri területrendezés terén a tagállamok és a nem uniós országok, különösen a szomszédos part menti államok közötti együttműködés nehézségei miatt;

8. hangsúlyozza a brexitnek a tengeri tervezésre, különösen a védett tengeri területek és a tengeri megújuló energia fejlesztésére, valamint más tevékenységekre, például a sűrű tengeri közlekedésre és a tengerparti turizmusra gyakorolt hatásait; kiemeli, hogy ezek a változások az uniós halászflottának a brit vizek számos halászterületéről való kizárásához, valamint a halászati erőkifejtés áthelyeződéséhez, továbbá az Északi-tenger és a La Manche csatorna térségében nagy halászati terheléshez vezettek, az uniós halászat kárára; kéri, hogy ezeken a területeken a tengeri területrendezésbe szisztematikusan építsék be ezeket az elemeket;

9. hangsúlyozza a tagállamok közötti és az Egyesült Királysággal való koordináció szükségességét a tengermedence hatékony és méltányos kezelésének elérése, és ezáltal a használattal kapcsolatos számos konfliktus csökkentése érdekében, figyelembe véve az egyes tevékenységek gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióit; ezzel összefüggésben emlékeztet az ENSZ Tengerjogi Egyezménye szerinti, különösen a 7. és 8. cikkben foglalt, a határokon átnyúló együttműködésre vonatkozó kötelezettségre; kéri különösen, hogy folytassanak valódi konzultációt az Egyesült Királysággal és a Csatorna-szigetekkel a védett tengeri területekre vonatkozó gazdálkodási intézkedésekről, figyelembe véve az uniós halászok által viselt társadalmi-gazdasági következményeket;

10. hangsúlyozza, hogy a Földközi-tenger medencéjét különösen érinti a tengeri energiaplatformok és más hasonló infrastruktúrák elburjánzása, ami jelentősen csökkenti a halászat rendelkezésére álló területet, korlátozza a hagyományos halászterületekhez való hozzáférést, és hozzájárul a tengeri területek széttagolódásához; megállapítja, hogy bár a tagállamok felelősek az infrastruktúra e területeken történő használatának meghatározásáért, döntéseik közvetlen hatást gyakorolnak a hagyományos halászterületek használatára, ezért azokat koherens módon kell integrálni a tengeri területrendezési folyamatokba; megjegyzi, hogy a tengeri turizmus fejlődése is hatással van a tengeri medencében folytatott halászati műveletekre;

11. kiemeli az Adriai-tenger mint félig zárt és rendkívül érzékeny tengeri medence sajátos jellemzőit, amely a halászat, az akvakultúra, a tengeri közlekedés, az idegenforgalom és a part menti fejlesztés

kumulatív nyomásának van kitéve; hangsúlyozza, hogy ezek a nyomások szükségessé teszik a tengeri területrendezés tengeri medencéken alapuló és határokon átnyúló megközelítésének megerősítését; felhívja a Bizottságot és az érintett tagállamokat, hogy a szomszédos nem uniós part menti országokkal együttműködve erősítsék meg a koordinációt, az adatmegosztást és a közös irányítási mechanizmusokat az Adriai-tengeren. hangsúlyozza a kisüzemi és a part menti halászat fontosságát a tengeri medencében, valamint a tengeri területrendezésbe való integrálásuk fontosságát gazdasági életképességük és kulturális örökségük megőrzése érdekében;

12. hangsúlyozza, hogy a Balti-tengernek számos egyedi jellemzője van, többek között az, hogy félig zárt tengeri medence, magas a különböző típusú gazdasági tevékenységek koncentrációja, van itt halászat, tengeri szállítás és elterjedt a tengeri megújuló energia, továbbá sebezhető az ökoszisztémája; e tekintetben felszólít a tengeri területrendezés fenntartható és az említett regionális körülményekhez igazított megközelítésére; elismerését fejezi ki a tengeri területrendezéssel foglalkozó közös HELCOM-VASAB tengeri területrendezési munkacsoport folyamatban lévő munkájáért, amely szilárd alapot biztosít a Balti-tengeren a tengeri medencék szintjén folytatott koordinációhoz;

13. hangsúlyozza, hogy a legkülső régiók tengermedencéit is be kell vonni a tengeri területrendezésről szóló irányelv végrehajtásába, teljes mértékben figyelembe véve sajátos jellemzőiket, többek között a nem uniós országokkal folytatott interakciók során is;

A tengeri területrendezés előnyei a halászat és az akvakultúra számára

14. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tengeri területrendezés jelenlegi jogi kerete nem biztosította kielégítően a halászat számára várt előnyöket; megjegyzi, hogy a tengeri területrendezés nem járult hozzá jelentősen a halászati tevékenységek kiszámíthatóságának és stabilitásának javításához; hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezés nem határoz meg minimális célokat, sem mérhető környezeti, társadalmi és gazdasági mutatókat a halászatra és különösen a kisüzemi szereplőkre vonatkozóan; hangsúlyozza az uniós tengerpolitika koherens és hatékony végrehajtásának szükségességét;

15. kiemeli, hogy a tengeri területrendezési keret végrehajtásához fontos elvégezni egy átfogó társadalmi-gazdasági elemzést, amely magában foglalja a kisvállalkozások és a part menti közösségek szempontjait; emlékeztet arra, hogy a halászat és az akvakultúra fontos szerepet játszik az élelmiszer-önrendelkezésben és a kapcsolódó know-how EU számára való megőrzésében, és elismeri, hogy közérdek, hogy nagyobb mértékben figyelembe vegyék jelentőségüket a tengeri területrendezésben;

16. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezésnek jobban integrálnia kell a halászatot és az akvakultúrát, és aktívan foglalkoznia kell a halászatot érintő területi kihívásokkal, például a tengeri energia, a védett tengeri területek, a hajózási és védelmi övezetek kumulatív hatásaival, és el kell kerülnie a halászati tevékenységek fokozatos marginalizálódását; hangsúlyozza, hogy a halászati műveletekre gyakorolt negatív hatások minimalizálása érdekében a tengeri szélerőműparkokat lehetőség szerint a halászatra kevésbé alkalmas övezetekben kell elhelyezni;

17. hangsúlyozza a kisüzemi halászat alapvető szerepét, például a helyi foglalkoztatásban, a társadalmi kohézióban és a hagyományos készségek megőrzésében; kéri, hogy a tengeri területrendezés teljes mértékben vegye figyelembe ezt a szegmenst, különösen a területhez való hozzáférés, a halászterületek közelsége és a tevékenységek biztonsága tekintetében;

18. megjegyzi, hogy a tengeri szélerőműparkok hatással lehetnek a halászatra, mivel megváltoztatják a kereskedelmi céllal halászott tengeri fajok térbeli eloszlását és bőségét, valamint biztonsági okokból korlátozzák a hozzáférést vagy a halászati módszereket; megállapítja, hogy bár megfigyelhetők bizonyos potenciális előnyök a halászok számára, ezek csak akkor relevánsak, ha a halászok gyakorlatilag és ténylegesen képesek tevékenykedni ezeken a területeken;

19. hangsúlyozza, hogy bár a tengeri területrendezés jogi kerete marginális előnyökkel jár az akvakultúra számára, javítani kell a tengeri területek kijelölését, a keretrendszeren belül jobban el kell ismerni az akvakultúra szerepét, javítani kell a határokon átnyúló koherenciát, a jogbiztonságot, valamint az engedélyezési eljárások ütemezését és hatását; hangsúlyozza, hogy az akvakultúrát jobban be kell építeni a tengeri területrendezésbe, és fontolóra kell venni más intézkedéseket, például egy lehetséges közös akvakultúra-politika kidolgozását annak érdekében, hogy hatékonyabban figyelembe lehessen venni ezt az EU élelmezésbiztonsága szempontjából kulcsfontosságú ágazatot;

20. hangsúlyozza, hogy a különböző ágazatok és a tengerhasználók közötti konfliktusok minimalizálására irányuló célkitűzés lényegében nem teljesült, különös tekintettel a halászatra és az akvakultúrára, beleértve a kagylótenyésztést és az olyan feltörekvő ágazatokat, mint a tengerimoszat-termesztés, amelyek esetében csökkentek a rendelkezésre álló területek, ami hatással van versenyképességükre és tevékenységeik fejlesztési lehetőségeire;

21. hangsúlyozza, hogy a tengeri térségek használatával kapcsolatos konfliktusok jellege az érintett halászati és akvakultúra-tevékenységek típusától függően változik, és hogy ezek a tevékenységek a tengeri térségekért versenghetnek is egymással;

hangsúlyozza, hogy a halászatot érintő fő konfliktusok a halászterületeknek a tengeri övezetek kizárása, a hozzáférési korlátozások, a hozzáférésért folytatott verseny, a területi széttagoltság és számos tengeri ökoszisztéma hanyatló állapota miatti elvesztése, míg az akvakultúrát érintő fő konfliktusok az övezeti átfedések, a környezetvédelmi aggályok, például a szennyezés és az eutrofizáció, valamint a fogási verseny;

22. emlékeztet, hogy a halászat és az akvakultúra a tengeri erőforrások földrajzi elhelyezkedésétől és a tengeri ökoszisztémák egészséges állapotától függ, és hogy szorosan kapcsolódik a tengeri eredetű élelmiszerek értékláncához és a part menti régiókbeli foglalkoztatáshoz, ezért áthelyezésre nem alkalmas;

23. hangsúlyozza, hogy a halászat nem élvezi a kiemelt vagy kijelölt területek előnyeit, és gyakran ki nem osztott tengeri térségekben kell működnie, és más tevékenységek egyre inkább kiszorítják; megjegyzi, hogy bár az akvakultúra – beleértve a tengerimoszat-termesztést is – elvben alkalmasabb a fenntartott területeken való végzésre, a megközelítések jelentősen eltérnek a tagállamok között, sőt, akár a tagállamokon belül is, és az engedélyezési eljárások gyakran nehézkesek;

24. kiemeli, hogy bár egyes tagállamok többcélú felhasználási övezeteket hoztak létre, főként projektalapú megközelítést alkalmaznak; hangsúlyozza, hogy a többcélú használatra vonatkozó megközelítés alkalmazása bizonyos tevékenységek esetében nagyon nehéznek bizonyul, különösen a halászat, a biológiai sokféleség védelme és a tengeri megújuló energia kombinálása esetén; megjegyzi, hogy a többcélú használatra vonatkozó megközelítés biztosítási és biztonsági aggályokat is felvet a halászok és az akvakultúra-szakemberek számára; hangsúlyozza, hogy bár a többcélú felhasználási övezetek lehetőséget kínálhatnak az emberi tevékenységek kumulatív hatásainak kezelésére, több kutatásra van szükség azok megvalósíthatóságának és hatásának értékeléséhez; rámutat, hogy az ilyen övezetek kijelölésének az ott végzett különböző tevékenységek gazdasági, társadalmi és környezeti hatásainak értékelésén kell alapulnia, amelyet az összes érintett ágazat szereplőinek, valamint más érdekelt feleknek a folyamat során történő megfelelő bevonásával kell elvégezni;

25. üdvözli a tevékenységek helymegosztásának sikeres példáit, például a helyhez kötött vagy úszó tengeri szélenergia-infrastruktúrát, amely az akvakultúra, a kagylótenyésztés és az algatermesztés fejlesztésére, a tengeri állat- és növényvilág élőhelyeinek védelmére vagy regeneratív tevékenységekre és halászati tevékenységekre, például passzív és alacsony környezeti hatású halászatra is felhasználható; e tekintetben kiemeli, hogy fokozni kell a bevált gyakorlatok cseréjét és több kutatásra van szükség, különösen az ökológiai hatással és a gazdasági potenciállal kapcsolatban;

26. sürgeti a tagállamokat, hogy energiaszerkezetük meghatározásakor vegyék figyelembe a tengeri megújuló energia tengeri ökoszisztémára és halászatra gyakorolt hatását;

27. kiemeli, hogy a szárazföld-tenger koordináció továbbra is kritikus hiányosság a tengeri területrendezés végrehajtásában, különösen az, hogy a biológiai sokféleség védelmére irányuló intézkedések meghozatalakor nem veszik figyelembe a szárazföldi eredetű szennyezés tengeri ökoszisztémákra gyakorolt hatásait;

28. rámutat a halászati és kikötői infrastruktúra és a kapcsolódó létesítmények fontosságára, valamint arra, hogy az uniós kikötőstratégiával összhangban biztosítani kell a tengeri területrendezés koherenciáját az ilyen infrastrukturális beruházásokkal, figyelembe véve ugyanakkor, hogy minden tengeri tevékenység a hatékony szárazföldi-tenger koordinációtól függ;

Az érdekelt felek bevonása és adatgyűjtés

29. hangsúlyozza, hogy az érdekelt felek és a part menti közösségek tengeri területrendezési folyamatban való részvétele nőtt ugyan, de továbbra is korlátozott; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez a részvétel gyakran nélkülözi a korai és formális szerepvállalást és konzultációt, ami korlátozott lehetőséget kínál a tervezési döntések tényleges befolyásolására; üdvözli e tekintetben a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy végrehajtási párbeszédet folytasson a tengeri területrendezésről;

30. megállapítja, hogy egyes tagállamokban jó példák vannak az érdekelt felek bevonására, például nemzeti konzultációkra és részvételi folyamatokra; sajnálja azonban, hogy nincsenek a tagállamokra vonatkozó kötelező erejű rendelkezések az érdekelt felek részvételét illetően; megjegyzi, hogy ez akadályozza az érintett érdekelt felek, például a halászok, az akvakultúra-szakemberek, az érdekcsoportok és a nyilvánosság érintett tagjainak részvételét a konzultációs és döntéshozatali folyamatokban, különösen a tengeri megújulóenergia-projektek helyszínét illetően;

31. hangsúlyozza, hogy a halászat és az akvakultúra gyakran kevesebb figyelmet kap más, erősebb vagy gazdaságilag fontos ágazatok, például a tengeri megújuló energia miatt; tudomásul veszi a tengeri ágazatok közötti strukturális hatalmi egyensúlyhiányokról szóló jelentéseket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes ágazatok és gazdasági szereplők gyakran megkerülik a konzultációs folyamatokat a kevésbé szervezett szereplők, például a kisüzemi halászok, így a partról történő halászatot folytató halászok, köztük a kagylóhalászok kárára; valamennyi érdekelt féllel átfogó, hozzáférhető és inkluzív konzultációs folyamatokra, valamint korrekciós irányítási mechanizmusok létrehozására, például kiegyensúlyozott és átlátható döntéshozatal biztosítását célzó átlátható iránymutatásokra szólít fel,

amelyek enyhítik a konfliktusok lehetőségét, és egyenlő versenyfeltételeket teremtenek a halászat és más ágazatok között;

32. sajnálatát fejezi ki az óceánok és tengerek állapotára, a halászati erőforrásokra és az éghajlatváltozás hatásaira vonatkozó harmonizált és összehasonlítható adatok, valamint a megfelelő társadalmi és gazdasági adatok, többek között a tengeri területrendezés part menti közösségekre gyakorolt hatásai értékelésének hiánya miatt; hangsúlyozza a tagállamok adatgyűjtési rendszerei közötti harmonizáció hiányát;

33. kiemeli, hogy az adatok összehangolatlansága, például az egymással nem kompatibilis térinformatikai alapértékek és az időbeli eltérések, például a tengeri területrendezési tervek eltérő felülvizsgálati ciklusai akadályozzák a koherens tengeri területrendezés és az ökoszisztéma-alapú megközelítés végrehajtását; emlékeztet arra, hogy a modellezési, feltérképezési és területelemzési eszközök segítik a döntéshozatalt, de nem helyettesíthetik a demokratikus vitát vagy a politikai kompromisszumot;

Ajánlások

34. hangsúlyozza, hogy holisztikusabb megközelítésre és a vonatkozó uniós jogszabályok, különösen a tengeri területrendezésről szóló irányelv, a közös halászati politikáról szóló rendelet és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv jobb összehangolására van szükség a tengeri területrendezés, például az ökoszisztéma-alapú megközelítés következetes és hatékony végrehajtásának biztosítása érdekében, a jó környezeti állapot eléréséhez való hozzájárulás céljából; hangsúlyozza továbbá, hogy a tengeri területrendezésnek teljes mértékben tiszteletben kell tartania a közös halászati politikát mint a halászati gazdálkodás kizárólagos uniós jogszabályi keretét, ezért nem használható fel halászati gazdálkodási intézkedések közvetett bevezetésére, különösen, ha összeegyeztethetetlen azzal a törekvéssel, hogy megerősítsék a halászati tevékenységek szerepét a tengeri területrendezésben;

35. úgy véli, hogy a tengeri területrendezési terveknek jobban kell tükrözniük a területi, környezeti és társadalmi-gazdasági igényeket, valamint az egyes tengeri medencék sajátos jellemzőit, beleértve az összekapcsolt kizárólagos gazdasági övezeteket is; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak meg kell erősíteniük a földhasználati és a tengerügyi hatóságok közötti koordinációt a tengeri területrendezési tervek kidolgozása és végrehajtása során, és ebbe be kell építeniük a szárazföldi tevékenységek parti tengervizekre gyakorolt hatásának értékelését; úgy véli, hogy a tagállamoknak figyelembe kell venniük a regionális sajátosságokat, például a szigeti régiók és a legkülső régiók jellemzőit, és tiszteletben kell tartaniuk az egyes tagállamok közigazgatási hagyományait;

36. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak a tengeri területrendezési tervek kidolgozása és végrehajtása során meg kell erősíteniük mind a tagállamok közötti, mind a tagállamokon belüli koordinációt, különösen a nemzeti és regionális hatóságok között, valamint a többek között a környezetvédelmi, halászati, energiaügyi és közlekedési politikákért felelős hatóságok közötti ágazatközi koordinációt a koherens, ökoszisztéma-alapú és integrált megközelítés biztosítása érdekében;

37. felhív a tengeri területrendezés alulról felfelé építkező, kiegyensúlyozott, többcélú használatra vonatkozó megközelítésének végrehajtására, amelynek célja a tengeri erőforrásokra és a biológiai sokféleségre, és ezáltal a halászatra és az akvakultúrára gyakorolt káros hatások elkerülése, és amely biztosítaná, hogy ezeket a tevékenységeket ne zárják ki a tengeri térségből; úgy véli, hogy a kék gazdasághoz kapcsolódó egyes tevékenységek fejlesztése nem mehet a tengeri eredetű élelmiszerek fenntartható és reziliens előállításának, az élelmiszer-önrendelkezésnek és a tenger biológiai sokfélesége megőrzésének rovására; e tekintetben úgy véli, hogy az élelmezésbiztonság stratégiai jelentőségét jobban be kell építeni a tengeri területrendezésről szóló irányelv közelgő felülvizsgálatába; kéri ezért, hogy a halászatot és az akvakultúrát ismerjék el olyan, nagy közérdeklődésre számot tartó stratégiai ágazatokként, amelyek alapvetően járulnak hozzá az EU élelmiszer-önrendelkezéséhez és élelmezésbiztonságához, valamint a stratégiai autonómiához és a part menti foglalkoztatáshoz, és hogy a tengeri területrendezésben kiemelt figyelmet kell fordítani rájuk, különösen azon szegmensek esetében, amelyek nem áthelyezhetők;

38. felszólít a többcélú felhasználási övezetek tényeken alapuló megközelítésére annak elismerésével, hogy a halászat és a tengeri energia együttélése a gyakorlatban továbbra is korlátozott, és nem használható fel a halászat tengeri térségből való kizárásának indokolására; hangsúlyozza, hogy a többcélú használatra vonatkozó megközelítést technikai és tudományos kritériumok alapján kell alkalmazni, tükrözve a halászat és az akvakultúra tényleges működését; hangsúlyozza, hogy a többcélú felhasználási övezetek kijelölésének az ott végzett különböző tevékenységek kumulatív hatásának vizsgálatán és a hajózhatóság és a biztonság szigorú elemzésén kell alapulnia; kéri, hogy valamennyi érintett ágazatot közvetlenül és megfelelően vonják be ebbe a folyamatba;

39. úgy véli, hogy a tengeri területrendezésnek dinamikus és adaptív megközelítést kell alkalmaznia, figyelembe véve a tengeri környezet és a tengeri erőforrások változásait, rendszeresen frissített tudományos és társadalmi-gazdasági adatok és mutatók felhasználásával, különösen olyan területek – például tengeri szélerőműparkok – és bizonyos védett tengeri területek kijelölésekor, amelyek kizárhatják a halászati tevékenységeket; hangsúlyozza, hogy

a tervezési folyamatnak tükröznie kell a halászat dinamikus jellegét, mivel a flották gyakran a szezonális rendelkezésre állástól és az állományok mozgásától függően mozognak, és bizonyos típusú halászeszközök jelentős helyet igényelnek a működéshez;

40. inkluzív irányítási mechanizmusokat szorgalmaz, amelyek biztosítják az érintett érdekelt felek, például a halászok, köztük a kisüzemi halászok és adott esetben a regionális halászati gazdálkodási szervezetek közvetlen és strukturált bevonását a tervekre vonatkozó döntéshozatali, nyomonkövetési és felülvizsgálati folyamatokba;

41. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezés keretében meg kell erősíteni a halászat támogatását, és szisztematikusan figyelembe kell venni azt; támogatja az egyértelmű területi övezetek és a kiemelt halászati övezetek létrehozását, figyelembe véve a halászati erőforrások mozgását és fejlődését, a hagyományos halászati és akvakultúra-övezetek elismerését, a környezet megőrzésének és védelmének szükségességét, valamint a halállományok állapotának javítását; hangsúlyozza, hogy a halászati ágazat láthatóságának és kiszámíthatóságának növelése érdekében az övezeteket a különböző flottaszegmensekhez és tengeri medencékhez kell igazítani, és ezeknek megbízható tudományos és társadalmi-gazdasági értékeléseken és mutatókon kell alapulniuk; felszólít a halászat áthelyezése kumulatív társadalmi-gazdasági hatásainak kötelező értékelésére, beleértve az uniós flotta versenyképességére, jövedelmezőségére, tengeri biztonságára és generációs megújulására gyakorolt hatásokat;

42. hangsúlyozza különösen, hogy növelni kell a 12 tengeri mérföldes övezeten belül a kisléptékű, alacsony környezeti hatású part menti halászat számára fenntartott és közös irányítási rendszerekkel alátámasztott területek számát;

43. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a halászati területek és a halászati erőforrások feltérképezésére és modellezésére irányuló kutatást; úgy véli, hogy a kiemelt halászati övezetek meghatározásának és a halászati tevékenységek tervezésének dinamikus megközelítést kell alkalmaznia annak érdekében, hogy alkalmazkodni lehessen a halállományok változásának és vándorlásának a történelmi elterjedési területeket érintő jelenségeihez;

44. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy kompenzációs intézkedésekből vagy biztosítási rendszerekből – például pénzügyi kompenzációs intézkedésekből – álló mechanizmusra a halászati ágazat számára abban az esetben, ha tevékenységeit a tenger alternatív hasznosítási módjai kiszorítják, és részesítse előnyben az új, kompatibilis hasznosításokat és a halászati útvonalak átalakításának támogatását vagy a technológiai beruházásokat;

45. kiemeli, hogy a tengeri tevékenységekre, például a halászatra vonatkozó széles körű korlátozások negatív következményekkel járhatnak a part menti közösségekre, nem utolsósorban a szigeteken és a legkülső régiókban; kéri, hogy a tengeri területrendezési tervek kidolgozását, végrehajtását és felülvizsgálatát minden esetben kísérjék társadalmi és területi hatásvizsgálatok, többek között a foglalkoztatásra, a munkakörülményekre, a halászok biztonságára és a part menti közösségek fenntarthatóságára vonatkozóan, és értékeljék a halászati korlátozások és intézkedések biológiai és társadalmi-gazdasági hatékonyságát;

46. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el a halászatot a tengeri térség stratégiai és kiemelt felhasználójaként, amely elengedhetetlen az EU élelmiszer-önrendelkezéséhez és élelmezésbiztonságához, a part menti foglalkoztatáshoz és a stratégiai autonómiához, és ezt a státuszt kifejezetten tükrözzék a tengeri területrendezési tervekben és a tengeri területrendezési irányelv közelgő felülvizsgálatában;

47. e tekintetben felszólít a kisüzemi halászat irányításának differenciált megközelítésére, amely magában foglalja a 12 tengeri mérföldes övezeten belüli preferenciális hozzáférést a kisüzemi halászat, az alacsony környezeti hatású tevékenységek és a természetvédelmi projektek számára;

48. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy még jobban integrálják az akvakultúrát és a kagylótenyésztést, valamint a partról történő halászatot, ezen belül a kagylóhalászatot a tengeri területrendezésbe, és ismerjék el az alacsony trofitású és alacsony szén-dioxid-kibocsátású akvakultúra nyújtotta ökoszisztéma-szolgáltatásokat; felhívja a Bizottságot, hogy vegyen fontolóra további intézkedéseket, például egy lehetséges közös akvakultúra-politika kidolgozását ezen integráció elősegítésének eszközeként; kéri, hogy a tengeri területrendezésben jelöljenek ki külön tengeri térségeket a fenntartható akvakultúra-fejlesztési övezetek, például az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és alacsony trofitású akvakultúra számára; kéri az engedélyezési eljárások megkönnyítését és az e tevékenységek fejlődését gátló szabályozási akadályok csökkentését; hangsúlyozza, hogy a társadalmi-gazdasági előnyök maximalizálása érdekében az engedélyezési eljárásokat fel kell gyorsítani és egyértelmű környezetvédelmi követelményekkel kell alátámasztani; kéri, hogy biztosítsanak ösztönzőket az akvakultúra, különösen az alacsony trofitású akvakultúra fenntartható fejlesztésének olyan nem takarmányjellegű fajokra, mint például a tengeri moszat termesztésére való diverzifikáció révén történő fellendítésére;

49. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezésben átlátható, több érdekelt felet bevonó irányításra van szükség; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az érintett érdekelt felek, köztük a tanácsadó testületek és a halászok, az akvakultúrával foglalkozó

haltenyésztők és a kagylóhalászok korai, szisztematikus, érdemi és folyamatos részvételét a tengeri területrendezés kialakításának, folyamatainak, végrehajtásának, végeredményeinek és felülvizsgálatának valamennyi szakaszában, valamint hogy építsenek be átlátható visszajelzést arról, hogy az érdekelt felek észrevételeit hogyan használják fel a döntéshozatalban; felszólít a valamennyi érdekelt féllel, valamint a part menti és szigeti közösségekkel szembeni méltányos bánásmódra, függetlenül azok pénzügyi, közigazgatási vagy szervezeti eszközeitől, átlátható konzultációs formák révén;

50. úgy véli, hogy a tengeri területrendezésben a közös irányításnak kell a kormányzás és a döntéshozatal modelljének lennie; hangsúlyozza e modell előnyeit, amely lehetővé teszi az érdekelt felek közvetlen bevonását, a halászati erőforrásokkal való jobb gazdálkodást, a bevált gyakorlatok megosztását és a helyi realitásokhoz igazított megközelítést, különösen akkor, ha a meglévő és bevált struktúrákra, valamint a helyi halászközösségek és más struktúrák, például a regionális halászati gazdálkodási szervezetek gyakorlati ismereteire épül; hangsúlyozza, hogy a közös irányítás hozzájárulhat az ágazat generációs megújulásának előmozdításához, valamint a kisüzemi és part menti flották gazdasági rezilienciájának megerősítéséhez is;

51. hangsúlyozza az alulról építkező struktúrák, például a közösségvezérelt helyi fejlesztés és a helyi akciócsoportok, a halász- és gyűjtőszervezetek, a női halászati szervezetek, valamint az egyéb helyi és regionális szintű szervezetek előnyeit a tengeri területrendezés helyi végrehajtása szempontjából;

52. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az érdekelt felek, különösen a kisüzemi halászok, így a partról történő halászatot folytató halászok, köztük a kagylóhalászok és szervezeteik, valamint a part menti és szigeti – köztük a legkülső régiókbeli – közösségek kapacitásépítését annak érdekében, hogy jobban felkészüljenek a tengeri területrendezéssel kapcsolatos nyilvános konzultációkban és döntéshozatali folyamatokban való aktív és hatékony részvételre; hangsúlyozza e tekintetben a generációs megújulás támogatásának fontosságát, és felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a területrendezési döntések ne gördítsenek további akadályokat a halászati tevékenységet kezdő fiatalok elé;

53. hangsúlyozza, hogy a tengeri megújuló energiára vagy a tengeri ökoszisztémák védelmére szánt területek kijelölésekor figyelembe kell venni a halászatra és az akvakultúrára, például a történelmi és hagyományos halászterületekre gyakorolt hatást; kitart amellett, hogy az övezetek körülhatárolása előtt szisztematikusan vizsgálatokat kell végezni a kumulatív környezeti és a társadalmi-gazdasági hatások értékelésére, és biztosítani kell, hogy az érintett szakembereket, a tengeri szélerőműpark-projektek esetében különösen a halászokat előzetesen tájékoztassák, és kötelező

jelleggel bevonják őket a konzultációkba a döntések meghozatala előtt; e tekintetben kéri a halászati erőforrások állapotára gyakorolt hatás értékelését, valamint a tengeri szélerőműparkok által a halászatra gyakorolt legfontosabb társadalmi és gazdasági hatások számszerűsítését;

54. hangsúlyozza, hogy a tengeri ökoszisztémák védelmére irányuló intézkedéseknek megalapozott tudományos és társadalmi-gazdasági értékeléseken kell alapulniuk, és azokat az egyes területek védelmi igényeihez kell igazítani; hangsúlyozza, hogy a védett tengeri területek különböző kategóriáinak létrehozása és kezelése – amennyiben összeegyeztethető a természetvédelmi célkitűzésekkel és a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel – lehetővé kell, hogy tegye a fenntartható halászati tevékenységekkel való együttélést, többek között megfelelő, differenciált gazdálkodási intézkedések révén, elkerülve az automatikus kizárást; kiemeli továbbá az „egyéb hatékony területalapú védelmi intézkedésekben” rejlő lehetőségeket;

55. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szisztematikusan és tudományosan értékeljék a tengeri övezetek – többek között a védett tengeri területek vagy a tengeri megújuló energia – együttes használatának lehetőségét, és kerüljék el, hogy a különböző tengeri övezeteket egymást kölcsönösen kizáró területekként kezeljék; hangsúlyozza, hogy valamennyi érdekelt félnek, különösen a halászoknak a védett tengeri területek kialakításába, kezelésébe és értékelésébe való aktív bevonása hozzájárul a nagyobb környezeti hatékonysághoz, a természetvédelmi intézkedések nagyobb elfogadottságához és e területek tengeri területrendezésbe való jobb integrációjához; hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozást és a halállományok eloszlásának változását nagyobb mértékben figyelembe kell venni az övezetekre bontás olyan rugalmas megközelítésének biztosítása érdekében, amely tükrözi a halászat dinamikus jellegét;

56. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a tengeri területrendezés határokon átnyúló és tengeri medencéken alapuló megközelítését a meglévő kezdeményezések, például az Északi-tenger tágabb értelemben vett medencéjére vonatkozó kezdeményezés előmozdítása révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, valamint a szomszédos part menti államokat, hogy vegyenek részt a közös irányítás regionális platformjaiban, a Balti-tengeri Környezetvédelmi Bizottság (más néven Helsinki Bizottság vagy HELCOM) példájára építve, többek között a halászati tevékenységek közös folyosóinak azonosítása érdekében;

57. felhívja a tagállamokat, hogy a nemzeti terveket egészítsék ki a tengeri medencékre jobban összpontosító tervekkel, és adott esetben dolgozzanak ki makroregionális tervezési stratégiákat, például közös tengeri területrendezési terveket; sürgeti a tagállamokat és a nem

uniós országokat, különösen a szomszédos part menti államokat, hogy mélyítsék el együttműködésüket a tengeri területrendezés terén, többek között az Egyesült Királysággal, a Földközi-tengerrel vagy a Balti-tengerrel szomszédos medencékben; támogatja a tengeri területrendezés tengeri medencékkel kapcsolatos erőteljesebb megközelítését, biztosítva, hogy a halászat teljes mértékben beépüljön a határokon átnyúló tervezési keretekbe, és ne szenvedjen hátrányt a széttagolt nemzeti döntések miatt;

58. fokozott együttműködésre szólít fel az EU, a tagállamok és a nem uniós országok között a tengeri területrendezés terén; hangsúlyozza, hogy jobb koordinációra van szükség a La Manche csatorna parti államai között; kiemeli különösen a Csatorna-régió esetét, ahol javítani kell az Egyesült Királysággal és a Csatorna-szigetekkel folytatott együttműködést, különösen a védett tengeri területek kijelölése tekintetében; úgy véli, hogy az e tekintetben folytatott együttműködésnek magában kell foglalnia az érdekelt felekkel folytatott kötelező és átlátható konzultációs folyamatokat; felhívja az EU-t, az Egyesült Királyságot és más érintett feleket, hogy dolgozzanak ki regionális gazdálkodási tervet a La Manche csatornára és az Északi-tengerre vonatkozóan az erőforrások fenntartható kiaknázásának és a többéves halászati gazdálkodásnak a biztosítása érdekében;

59. hangsúlyozza, hogy ennek a nem uniós országokkal való együttműködésnek egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítania, és el kell kerülnie a halászati erőkifejtésnek az uniós flottákra és halászközösségekre nézve hátrányos áthelyezését; felhívja ezért a Bizottságot, hogy törekedjen strukturált megközelítésre a szomszédos part menti államokkal folytatott párbeszéd és együttműködés tekintetében a hasonló környezetvédelmi, gazdálkodási és szociális normák előmozdítására irányuló erőfeszítés részeként, és álljon készen bármilyen, az uniós érdekek megvédéséhez szükséges intézkedés meghozatalára;

60. kéri, hogy a tengeri területrendezésbe építsenek be az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedéseket és más releváns környezetvédelmi intézkedéseket a halászatot és az akvakultúrát érintő olyan kérdések kezelése érdekében, mint a parti erózió, az emelkedő vízhőmérséklet, az invazív fajok, az óceánok savasodása, a szárazföldi és tengeri forrásokból származó szennyezés, valamint a kumulatív hatások; hangsúlyozza, hogy ezeknek a megoldásoknak arányosnak kell lenniük, igazodniuk kell a helyi körülményekhez, és előzetesen értékelni kell azokat a költséghatékonyság szempontjából, elkerülve az olyan egyenmegközelítéseket, amelyek nem veszik figyelembe az egyes tengeri medencék realitásait; hangsúlyozza, hogy a halászok kulcsszerepet játszhatnak a nyomon követésre, a korai felismerésre és a megőrzésre irányuló erőfeszítésekben, feltéve, hogy megfelelően bevonják, kiképezik és támogatják őket;

61. hangsúlyozza a parti eróziónak és a partvonal visszahúzódásának a partvidékekre gyakorolt hatásait, különösen azokon a területeken, ahol akvakultúra-tevékenységeket alakítottak ki és fejlesztettek; e tekintetben felszólít a part menti rezilienciára vonatkozó uniós terv kidolgozására, amely magában foglalja a tengerparti övezetek integrált kezelését, az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást, a szárazföld és a tenger közötti kölcsönhatásokat, a tengeri és a szárazföldi eredetű szennyezést, a part menti alkalmazkodási intézkedéseket és az akvakultúra célzott támogatását; úgy véli, hogy a tagállamok fontos szerepet játszanak e tekintetben, és hogy ezeket a hatásokat figyelembe kell venni a tagállamok tengeri területrendezési terveiben;

62. mély aggodalmát fejezi ki a különböző strukturális alapok és az új többéves pénzügyi keret Bizottság által előterjesztett reformja miatt, amely jelentősen csökkenteni fogja a halászatra elkülönített forrásokat, és ezáltal veszélyezteti a tengeri területrendezésről szóló irányelv jobb végrehajtását;

63. hangsúlyozza, hogy jelentős forrásokat kell elkülöníteni az adatgyűjtésre és a tudományos kutatásra, valamint a tagállamok közötti adatmegosztás és koordináció fokozására; úgy véli, hogy a szabványosabb és harmonizáltabb adatok és módszerek hozzá fognak járulni a halászat és az akvakultúra tengeri területrendezésben elfoglalt helyének biztosításához; e tekintetben hangsúlyozza, hogy tudományos adatokat kell kidolgozni az éghajlatváltozás halászati erőforrásokra gyakorolt hatásáról, különös tekintettel a halállományok és ívóterületek földrajzi eloszlásának változásaira vagy a halállományok kiszorítására, és ezeket az adatokat frissíteni kell;

64. felszólít a harmonizált adatgyűjtés javítására és a halászati tevékenységek szisztematikus feltérképezésére, ami a tisztességes és tényeken alapuló tengeri területrendezés előfeltétele; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják a rendelkezésre álló legjobb és legfrissebb adatokat és információkat;

65. úgy véli, hogy a jövőbeli uniós óceánmegfigyelési kezdeményezésnek meg kell erősítenie és harmonizálnia kell a tengeri adatgyűjtést, hozzájárulva ezáltal a jobb tengeri területrendezéshez; kéri továbbá, hogy használják ki a European Digital Twin Ocean digitális modellben rejlő lehetőségeket az éghajlatváltozás tengerek állapotára és tengeri erőforrásokra gyakorolt hatásainak jobb megértésére és előrejelzésére, valamint a megfelelő tengeri tervezési stratégiák kidolgozására;

66. hangsúlyozza, hogy a tengeri területrendezést össze kell kapcsolni az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alappal és a Horizont Európával, többek között a jövőbeli többéves pénzügyi keretben, a kutatás és az innováció előmozdítása érdekében, például a

kifejezetten fenntartható és innovatív felhasználásra kijelölt területeken; úgy véli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak ösztönözniük kell a digitális technológiák, például az európai mesterségesintelligencia-eszközök használatát a tengeri területrendezés támogatása érdekében;

67. felszólítja a Bizottságot, hogy megfelelően kövesse nyomon a tengeri területrendezési irányelv végrehajtását; úgy véli, hogy a tengeri területrendezési irányelv következő értékelő jelentésének a halászatra és az akvakultúrára gyakorolt területi hatásokra, az érdekelt felek bevonására és a határokon átnyúló együttműködésre kell összpontosítania, és ajánlásokat kell megfogalmaznia arra vonatkozóan, hogy a tengeri területrendezési irányelv hogyan hozhat jobb eredményeket a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság tekintetében; úgy véli, hogy a tengeri területrendezést a területi igazságosság, azaz az előnyök és a korlátozások szereplők, területek és generációk közötti méltányos elosztása szempontjából is kell értékelni, nem csak gazdasági vagy adminisztratív hatékonysága szempontjából;

68. felhívja a Bizottságot, hogy szilárdítsa meg az európai tengeri területrendezési platformot azáltal, hogy példákat hoz tengeri területrendezési projektekre, feltérképezi az eszközöket és a bevált gyakorlatokat; sürgeti a tagállamokat, hogy tengeri területrendezési terveik kidolgozásakor nagyobb mértékben használják ki ezt a platformot az átlátható szakpolitikai döntéshozatal előmozdítása érdekében, anélkül, hogy kizárnák a tényleges konzultációt a használati és érdekellentétek megoldása során;

69. támogatja a tengeri területrendezési irányelvnek a 2026-ban várható „óceánügyi jogszabály” részeként történő felülvizsgálatát; megállapítja, hogy a tengeri területrendezésről szóló irányelvet a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvvel párhuzamosan vizsgálják felül; úgy véli, hogy ennek a felülvizsgálatnak koherens keretet kell létrehoznia a meglévő jogszabályok és a szabályozási keret közötti koordináció javítása érdekében az egymást átfedő szabályozások észszerűsítése, a célkitűzések összehangolása, a meglévő célkitűzések észszerűsítése és a tengeri területrendezési tervekben elérendő minimumcélok bevezetése, a tengeri és a szárazföldi területrendezés közötti koherencia javítása, valamint megosztott irányítási eszközök létrehozása révén; úgy véli, hogy ennek a felülvizsgálatnak jogilag kötelező erejűvé kell tennie az érdekelt felek, különösen a halászok és a part menti közösségek részvételére vonatkozó rendelkezéseket, és azokat valamennyi tagállamnak összehangoltabban kell alkalmaznia; úgy véli, hogy a javasolt jogi aktusnak szinergiát kell teremtenie a különböző rendeletek és ágazatok között a szakpolitika valóban holisztikus összehangolása révén, anélkül, hogy új ágazatspecifikus kötelezettségeket írna elő; úgy véli továbbá, hogy minimumszabályokat kell bevezetni a halászat és az akvakultúra

számára biztosítandó terület biztosítása érdekében az élelmiszer-önrendelkezéshez, a stratégiai autonómiához, valamint a kék gazdaság fenntarthatóságához és versenyképességéhez való hozzájárulás érdekében;

70. úgy véli, hogy a tengeri területrendezési irányelv felülvizsgálatának a kumulatív hatások enyhítése érdekében el kell mélyítenie a határokon átnyúló, többcélú használatra vonatkozó megközelítést és meg kell erősítenie az érdekelt felek bevonását is; fontosnak tartja továbbá, hogy a felülvizsgálatot kihasználják az uniós halászflotta széttagoltságának és bizonytalanságának csökkentésére;

71. úgy véli, hogy az óceánügyi jogszabálynak az EU valamennyi területére ki kell terjednie, és figyelembe kell vennie azok sajátos jellemzőit, különösen a legkülső régiók és a szigeti régiók esetében; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Parlament Halászati Bizottságát bevonják a soron következő javaslat kidolgozásába, különösen az élelmiszer-önrendelkezéssel, a halászat és az akvakultúra stratégiai szerepével, valamint a közös halászati politika hatékony végrehajtásával kapcsolatban;

72. úgy véli, hogy a tengeri területrendezésről szóló irányelv közelgő felülvizsgálatának szorosan kapcsolódnia kell az óceánügyi paktum végrehajtásához, a megfelelő pénzügyi források biztosításához – különösen a következő többéves pénzügyi keretben –, valamint a konkrét intézkedésekhez az irányelv hatékony végrehajtásának biztosítása és a tagállamokra és az érdekelt felekre gyakorolt negatív hatások elkerülése érdekében; hangsúlyozza, hogy ezeknek a forrásoknak elegendőnek, kiszámíthatónak és könnyen hozzáférhetőnek kell lenniük, és felhasználásuk során előnyben kell részesíteni a kézzelfogható hatással járó intézkedéseket;

73. felhívja a Bizottságot, hogy a tengeri területrendezést teljes mértékben integrálja a halászatra és akvakultúrára vonatkozó 2040-es jövőképének kidolgozásába, és ezeket a kezdeményezéseket kapcsolja össze a közös halászati politika értékelésének eredményével;

°

° °

74. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.